

PREKYBOS GAMTINIŲ DUJŲ BIRŽOJE DUOMENYS

BIRŽOS DALYVIAI

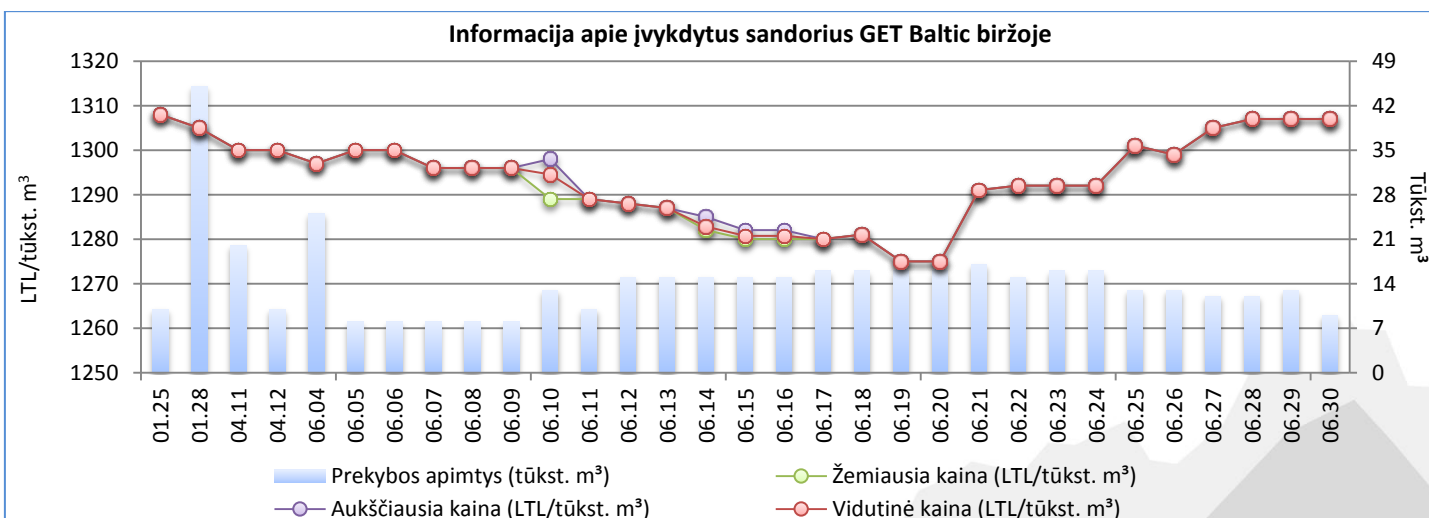
GET Baltic biržos dalyviai		Suteiktos teisės prekybai GET Baltic biržoje	
		Pirkti gamtines dujas	Parduoti gamtines dujas
1.	AB „Lietuvos dujos“	+	+
2.	Lietuvos energija, AB	+	+
3.	AB „Klaipėdos energija“	+	-
4.	AB „Jonavos šilumos tinklai“	+	-
5.	UAB Kauno termofikacijos elektrinė	+	+
6.	AB „Panevėžio energija“	+	+
7.	AB „Kauno energija“	+	-
8.	SKY ENERGY GROUP, UAB	+	+
9.	UAB „Swedspan Girių Bizonas“	+	-

ĮVYKDYTI SANDORIAI IR KITI PREKYBOS DUOMENYS

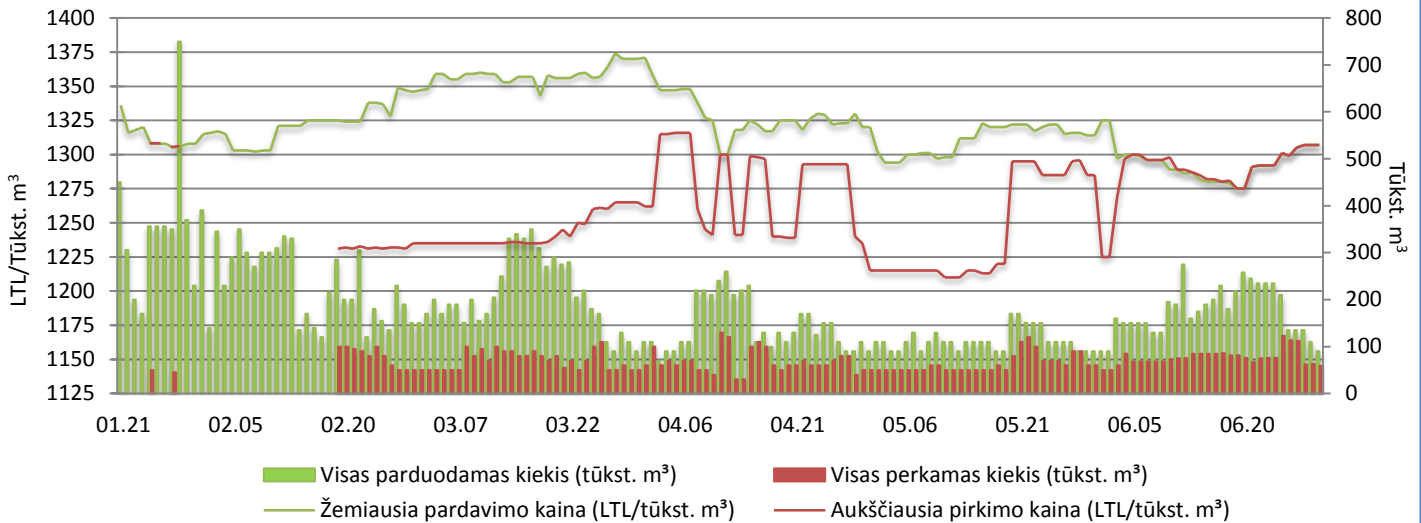
	Gamtinių dujų kainos GET Baltic biržoje						2013 m. I pusm.
	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	
Apyvarta (LTL)*	71805	-	-	39000	-	468680	579485
Vidutinė kaina (LTL/tūkst. m ³)*	1305,55	-	-	1300	-	1291,13	1293,49
Žemiausia kaina (LTL/tūkst. m ³)*	1305	-	-	1300	-	1275	1275
Aukščiausia kaina (LTL/tūkst. m ³)*	1308	-	-	1300	-	1307	1308

*Apyvarta ir kainos pateikiamos be PVM

	Prekybos apimtys GET Baltic biržoje						2013 m. I pusm.
	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	
Apyvarta (tūkst. m ³)	55	-	-	30	-	363	448
Sandorių skaičius	3	-	-	2	-	33	38
Didžiausio sudaryto sandorio kiekis (tūkst. m ³)	40	-	-	20	-	25	40
Vidutinis sudarytų sandorių kiekis (tūkst. m ³)	18,33	-	-	15	-	11	11,79

Informacija apie pateiktus pavedimus GET Baltic biržoje

PREKYBOS GET BALTIC GAMTINIŲ DUJŲ BIRŽOJE APŽVALGA

Pirmoji prekybos sesija UAB GET Baltic gamtinių dujų biržoje įvyko šių metų sausio 21 dieną. Per 2013 m. pirmą pusmetį biržoje buvo suprekiauta 448 tūkst. m³ gamtinių dujų, vidutinė kaina 1294 Lt/tūkst. m³.

Per pirmąjį šių metų pusmetį biržoje buvo realizuoti 38 sandoriai: sausį - 3 sandoriai, balandį - 2, birželį - 33, didžiausias įvykusio sandorio kiekis 40 tūkst. m³. Biržos dalyvių susidomėjimą prekyba biržoje rodė tai, kad nuo vasario 19 d.

biržoje visada būdavo teikiami pavedimai pirkti ir parduoti gamtines dujas. Prekyba suaktyvėjo birželio 4 d., nuo tada prekyba aktyviai vyko kiekvieną dieną. Birželio mėnesį iš viso suprekiauta 363 tūkst. m³, vidutinė kaina 1291 Lt/tūkst. m³.

Nuo prekybos pradžios iki šių metų birželio 20 d. gamtinių dujų kainos tendencija biržoje buvo žemėjančios krypties, birželio 21 d. gamtinių dujų kaina padidėjo 1,25 % ir iki šių metų pirmo pusme-

čio pabaigos išliko auganti.

Aukščiausia sandorio kaina buvo užfiksuota sausio 25 d. - 1308 Lt/tūkst. m³, žemiausia sandorio kaina buvo birželio 19-20 d. - 1275 Lt/tūkst. m³. Skirtumas tarp aukščiausios ir žemiausios sandorių kainų buvo 33 Lt. Kainų svyravimą galima įtakoti euro ir JAV dolerio kurso santykiu, atlikta analizė parodė, kad gamtinių dujų kainos biržoje ir euro ir JAV dolerio kurso santykis turi didelę tarpusavio koreliaciją.

PREKYBOS BIRŽOJE REGLAMENTO KEITIMAS

UAB GET Baltic Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai derinimui pateikė atnaujintą Prekybos gamtinių dujų biržoje reglamento projektą. Pagrindiniai pakeitimai apima:

1. Prekybos dienų išplėtimą, tai reiškia, kad prekyba Biržoje būtų vykdoma ir savaitgaliais, šis aspektas bus labai svarbus rinkos dalyviams, pradėjus pilnumoj taikyti gamtinių dujų perdavimo sistemos balansavimo taisykles.

2. Galimybę pasirinkti įkainių planą. Ši naujovė biržos dalyviams suteiks galimybę pasirinkti jų poreikius labiau atitinkantį įkainių planą. Planuojama, kad Bendrovė nuo kitų metų pasiūlytų atskirą

planą be fiksuoto metinės narystės įkainio, šis planas bus naudingas mažesniems dujų rinkos dalyviams.

3. Praėjusios paros produkto įvedimą, šis produktas suteiks galimybę vykdyti prekybą gamtinėmis dujomis pasibaigus atitinkamai pristatymo parai. Prekyba pasibaigusios pristatymo paros gamtinėmis dujomis būtų vykdoma kitos dienos, einančios po pasibaigusios pristatymo paros, prekybos sesijos metu.

Praėjusios paros gamtinių dujų pirkimas-pardavimas - tai Biržos dalyvių įsigyti (biržoje ir (ar) dvišalėmis sutartimis), į perdavimo sistemą pateiktų, bet nesuvalytų dujų pardavimas ir Biržos

dalyvių neįsigyti, bet iš perdavimo sistemos išimty, dujų pirkimas, atsiradusiam disbalansui po balansavimo laikotarpio panaikinti arba sumažinti, naudojantis Birža. Visa apimtimi pradėjus taikyti gamtinių dujų perdavimo sistemos balansavimo taisykles, praėjusios paros produktas gamtinių dujų rinkos dalyviams palengvintų dujų srautų subalansavimo pareigą. Pasibaigus atitinkamam balansavimo laikotarpiui, dalyviai, suskaičiavę skirtumą tarp sunaudoto ir pateikto į perdavimo sistemą dujų kiekio, neatitikimu (disbalansu) galėtų prekiauti Biržoje tarpusavyje, artimiausios prekybos sesijos metu.

KITI SVARBŪS GAMTINIŲ DUJŲ RINKOS ĮVYKIAI

PRADĖTOS DERYBOS SU RUSIJOS KONCERNU „GAZPROM“

Gamtinių dujų kaina daro didelę įtaką elektros ir šilumos energijos kainai Lietuvos vartotojams, o taip pat ir šalyje gaminamos elektros energijos apimtims bei atitinkamai elektros importo iš kitų šalių mastui.

Siekiant sumažinti gamtinių dujų kainą Lietuvai, šių metų gegužės mėnesį prasi-dėjo Rusijos energetikos koncerno „Gazprom“ ir naujosios Lietuvos Vyriausybės atstovų derybos dėl gamtinių dujų tie-kimo sąlygų Lietuvai.

Planuojama, kad derybų rezultatai turėtų paaiškėti jau šią vasarą.

PERDAVIMO SISTEMOS OPERATORIAUS ATSKYRIMAS NUO AB „LIETUVOS DUJOS“

AB „Lietuvos dujos“, įgyvendindama Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių reikalavimus, šių metų vasario 28 d. su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija su-derino AB „Lietuvos dujos“ perdavimo veiklos atskyrimo sąlygas.

Atskyrimo sąlygose numatyta, kad bus atskirta veiklos dalis, apimanti AB „Lietuvos dujos“ vykdomą gamtinių dujų perdavimo veiklą ir šiai daliai priskirtą turto, teisių ir pareigų pagrindą bus sukurta tokios pačios teisinės formos nauja bendrovė – AB „Amber Grid“. Numatyta, kad visiems naujos bendrovės akcininkams ir po atskyrimo veiklą tęsiančios bendrovės akcijos bus skirstomos proporcingai jų dalims AB „Lietuvos dujos“ įstatiniame kapitale.

Šių metų birželio 11 d. įvyko pirmasis AB „Amber Grid“ visuotinis akcininkų susi-rinkimas, kuriame buvo išrinkta bendrovės valdyba.

Birželio 25 d. bendrovė AB „Amber Grid“ jau buvo užregistruota Registru centre.

Gamtinių dujų perdavimo veikla ir su ja susijęs turtas bei personalas naujai įkur-tai bendrovei bus perduotas šių metų rugpjūčio 1 d. Nuo šios dienos, naujai bendrovei bus išduota perdavimo veiklos licencija, o AB „Lietuvos dujos“ jos atsisakys.

AKCIZO MOKESTIS GAMTINĖMS DUJOMS

Remiantis 2003 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2003/96/EB Lietuva nuo 2014 m. gegu-žės 1 d. turėtų įsivesti akcizą visoms gamtinėms dujoms. Šių metų birželį pradėtos diskusijos vyriausybėje dėl šio mo-kesčio įvedimo nuo kitų metų.

Šiuo metu akcizu apmokestinamos gamtinės dujos, naudojamos kaip variklių degalai, šia paskirtimi naudojamoms gamtinėms dujoms taikomas akcizo mo-kestis - 758 litai (už 1000 m³), išskyrus gamtines dujas, naudojamas vietinio (miesto ir priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusų variklių degalams.

BAIGTAS DUJOTIEKIŲ JUNGTIŲ TARP LIETUVOS IR LATVIJOS PAJĖGUMŲ PA-DIDINIMO PROJEKTAS

Šių metų birželio mėnesį buvo baigtas dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietu-vos pajėgumo padidinimo projektas, ly-ginant su projekto planu, jis baigtas 7 mėn. anksčiau nei planuota.

2009 m. liepos 14 d. AB „Lietuvos dujos“ ir AS „Latvijas Gaze“ pateikė bendrą pa-raišką Europos Komisijai (EK) Energetikos ir transporto direktoratui, siekdamas gauti finansinę paramą bendrai vykdo-mam projektui „Dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietuvos pajėgumų padidini-mas“ pagal EK Europos energetikos pro-gramos ekonomikai gaivinti (angl. the European Energy Programme for Reco-very) Baltijos energetinių jungčių planą (angl. Baltic Interconnection Plan). Pro-jekto vertė 29,6 mln. EUR, iš kurių 5,4 mln. EUR buvo investuota Lietuvoje (darbus vykdė AB „Lietuvos dujos“) ir 24,2 mln. EUR – Latvijoje (AS „Latvijas Gaze“). Iki 50% visos projekto vertės fi-nansuota iš EK Europos energetikos pro-gramos ekonomikai gaivinti.

Šio projekto tikslas buvo dujotiekių jung-ties tarp Lietuvos ir Latvijos pajėgumų padidinimas, užtikrinant dujų tiekimo saugumą regione ir didesnę Baltijos šalių dujų sistemų tarpusavio integraciją. Bai-gus projektą, tarpvalstybinės dujotiekių jungties pajėgumai iš Lietuvos į Latvijos pusę padidėjo iki 6,48 mln. m³/parą, o iš Latvijos į Lietuvą – iki 6,24 mln. m³/parą.

SKALŪNŲ DUJŲ PAIEŠKA

2012 m. birželio 25 d. buvo paskelbtas atviras tarptautinis konkursas skalūnų dujų paieškoms ir gavybai Lietuvos teri-torijoje. Šių metų sausį paaiškėjo, kad JAV energetikos bendrovė „Chevron“ vienintelė pateikė paraišką tarptauti-niam skalūnų dujų bei naftos paieškai ir gavybai Lietuvoje. Siekiant užtikrinti tinkamą įstatymų bazę ir padidinti visuomenės pasitikėjimą šių metų bir-želio 14 d. buvo patvirtinti Žemės gel-mių ir Poveikio aplinkai vertinimo įsta-tymų pataisos.

PATVIRTINTI SGD TERMINALO ĮSTA-TYMO PAKEITIMAI

Šių metų birželio 27 dieną LR Seimas pa-tvirtino LR suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo (Žin. 2012, Nr. 68-3466) 5, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymą. Įstatymas įsigalios nuo kitų metų.

Šie pakeitimai panaikino vadinamąją 25% taisyklę – įpareigojimą dujų tiekė-jams ne mažiau kaip ketvirtį dujų įsigyti iš SGD terminalo.

Įstatyme numatyta, kad siekiant garan-tuoti SGD terminalo veiklos technologinį ir ekonominį pagrįstumą bei skatinant efektyvų diversifikuotų gamtinių dujų tiekimo šaltinių konkurencingumą regu-liuojami elektros energijos ir (ar) šilu-mos energijos gamintojai pirmumo tvarka, privalomai, nuo SGD terminalo eksploatavimo pradžios, elektros ener-gijai ir (ar) šilumos energijai gaminti tu-rės įsigyti minimalų metinį dujinamų gamtinių dujų kiekį tiekiamą per SGD terminalą. Šio įsipareigojimo įvykdymą užtikrins paskirtasis tiekėjas.

Kol kas nėra aiškų kaip konkrečiai bus įgyvendinamas minėtas įstatymas.

Susipažinti su pakeitimo įstatymu galite paspaudę šią [nuorodą](#).

Jei norite užsisakyti UAB GET Baltic rengiamas gamtinių dujų rinkos ataskaitas, tai galite padaryti interneto tinklalapyje www.getbaltic.lt, skiltyje „Prenumeruokite!“.